

SZOFTVER

A COMPUTERWORLD INFORMATIKA KFT. TÁJÉKOZTATÓJA

- *Softinvest-programok*
- *Bér és adó: SARC*
- *IIF adatbázisok*
- *Ilyen az új Lotus 1-2-3*
- *MS-Fortran 5.0*
- *TRACCS-lista*
- *OfficeVision – amiről beszélnek*
- *NetWare 386 és 286*
- *Szoftver ezer forint alatt*

UNIX-DOS összekapcsolás

Komoly hazai átfőrésre készül a UNIX alapú rendszerek terén a KFKI. Úgy hallottuk, az ősi Compairen bemutatja azt a szoftverkörnyezetet, illetve számítógéprendszerét, amely a ma elérhető, de korlátozott fejlődési perspektívát nyújtó, IBM PC-világ kihasználását egy lényegesen nagyobb teljesítményű, széles körű erőforrás- (host) gépre és 10-20 XT/AT-re, mint munkahelyre alapozott XEUS (UNIX Enhanced User System) rendszer, amelyet a KFKI olyan meghajtó szoftverekkel egészít ki, amelyek a PC-k és a UNIX-gép közötti kommunikációt valósítják meg. Emellett az alkalmazásokat segítő UNIX-programkártyákat is szándékoznak piacra dobni.

Az intelligens terminálként használt IBM-kompatibilis PC-k képesek a DOS operációs rendszer futtatására is, oly módon, hogy háttértárként a host gép nagy kapacitású lemezegységét használhatják egy UNIX-interfészen keresztül DOS állományok UNIX-ból, illetve UNIX-fájlok DOS alól is elérhető; ezáltal a hagyományos átviteli (file-transfer) segédprogramok használata teljesen feleslegessé válik.

Akinek már Arcnet vagy Ethernet LAN-ban működő gépei vannak, annak a XEUS-ra való áttérés egész tekintélyes megtakarítást jelenthet.

IBM a CompuDrugnál

Elsősorban a vegyeszet különféle szakterületein használhatók a CompuDrug Műszaki Fejlesztő Kiszövetkezet IBM-kompatibilis PC XT-n, AT-n futtatható programcsomagjai. Használatukkal például vegyületek tervezésénél olyan nélkülözhetetlen információkhoz lehet hozzájutni, amelyek segítségével meghatározható, hogyan bomlik le az élő szervezetben az illető vegyület. Írtunk már a CompuDrug toxicitásbecslő szakértői rendszeréről, a Hazard Expert-ről. A kiszövetkezet ezzel betört az élelmiszeripar és a környezetvédelem területére is, mert mindkettőnek különösen nagy a jelentősége az egyes folyamatok számítógépes előrejelzésénél. A programcsomagból nemrég az Egyesült Államok egyik legnagyobb élelmiszeripari vállalata is rendelt egy példányt.

A CompuDrug-szoftverek forgalmazása a tengerentúlon a Kiser Research, Inc. céggel közösen létrehozott leányvállalaton keresztül történik. A 300 ezer dollár alaptőkével induló cég forgalmazási sikereit jelzi, hogy legutóbb együttműködési szerződés jött létre a patinás Harvard Egyetemmel. Ennek értelmében a CompuDrug programcsomagjait cserébe az egyetemi szakemberek speciális méréseket végeznek a kiszövetkezet és az amerikai vegyesvállalat részére.

Kétségtelenül a legnagyobb siker: a CompuDrug felvette a kapcsolatot az IBM-mel is. A Kék Óriás az eredményesen forgalmazható vegyeszeti szoftverekért technológiai és műszaki tanácsadással segíti a kiszövetkezeti kft. munkáját.

Szoftver-árbevétel Magyarországon

Öngerjesztő folyamat

Az emberi természetből következik (l. kíváncsiság, lustaság, kapzsiság, intellektuális kalandvágy stb.), hogy mióta számítógépes programok léteznek, minden módon másolják őket. Ugyanígy számtalan kísérletet tettek a másolás elleni védelemre. E törekvések úgy jellemezhetők, mint a hajók, harcocsik, lövegpauszok stb. páncélatát fejlesztő és a páncéltörő lövedékek átütőképességét növelő haditechnikuskok nem szűnő versengése a védelem biztosítása, illetve a védelem áttörése érdekében.

Mindenesetre a másolás, a másolt programok használatának, a másolás elleni védelemnek, valamint a nem legális programok használói és értékesítői elleni küzdelemnek a kérdései igen bonyolultak, ellentmondásosak. Először is arra kell választ adni, mi készíti az embereket a programok másolására. Általában is nagyon sokféle indítéka van a szoftvermásolásnak. Magyarországon ezek még kiegészülnek egyéb, speciális indítékokkal is.

Vannak szoftverek, melyeket nálunk megszerezni nem lehetséges. Számos oka adódhat e körülménynek (COCOM-lista, nincs hivatalos nagykereskedelmi terjesztője, nincs valuta a behozatalára stb.). Vannak szoftverek, melyek megvásárlása magánüzemélynek, kisebb vállalkozónak egyszerűen a valutaátváltási árfolyamok irrealis volta miatt elképzelhetetlen. Vannak programok, melyeknek árát a fejlesztők, a nagykereskedelmi terjesztők, a forgalmazók vagy ki tudja, hogy kik, úgy állapították meg, hogy minden valamenyire is hozzáértő számára különösebb vizsgálódás nélkül is nyilvánvaló, nem szabad megvenni őket, mivel ennyit biztos nem érhetnek. Egyébként, hogy a kalkulációval mind az üzleti tisztesség, mind a reális kockázatvállalás szempontjából bajok vannak szerte a világon, azt jól mutatják egyrészt azok a tudósítások, melyek kis szoftvercégek gyors és hihetetlen mértékű meggazdagodásáról szólnak, másrészt viszont a shareware és freeware típusú programok mind szélesebb körben való terjedésének ténye is.

A másolás egyik indítéka a kíváncsiság, a megismerési vágy. Még a másolás elleni védelemmel el nem látott szoftver is arra készíti az igazi szakembert, hogy megnézze, hogy a fejlesztők bizonyos modulokat, funkciókat milyen módon oldottak meg. Még izgalmasabb — különösen a profi kalózok (hacker) számára — a masszív és többszörös másolás- vagy betöltésvédelemmel ellátott szoftver lemásolása, feltörése, használatba vétele. Izgalmasabb és felemelőbb érzés, mint egy nehéz rejtvény megfejtése, vagy egy kemény vizsga eredményes letétele (kicsit ahhoz hasonló, mint amit az archeológusok által kiásott ékírások agyagtáblák sikeres megfejtése jelentett a nyelvészek számára). Ha ez még a szakmai hírnevet is öregbíti, rangot ad a hackerek között, akkor különösen vonzó feladat. Azt is figyelembe kell venni, hogy éppen egyes szoftverházak már említett megalapozatlan kalkulációja miatt az ilyen hackerek kicsit a számítástechnika Robin Hoodjainak képzelhetik magukat.

A másolás és illegális használat elleni hadjárat sajnos — különösen az utóbbi időben — olyan megengedhetetlen eszközök igénybevételéhez vezetett, melyek komoly veszélyt jelentenek az egész társadalomra nézve. A vírusok elterjedése komoly veszélyt jelent. Létük rengeteg időt rabl, valamint költséges védekezési művelet elvégzésére kényszerít mindenkit, mert hiszen ezek ellen csak a magányos farkasok védettek annyira-amennyire, feltéve, hogy csak saját készítésű szoftvert használnak. Hogy kik alkalmaztak először másolásvédelemként vírusokat terjesztő programokat, nem tudni. De az nyilvánvaló, hogy az ilyen eljárás megengedhetetlen, elítélendő.

A szoftver szellemi termék. Ma már a világ legtöbb országában a szoftvertermékeket az egyéb szellemi termékekkel csaknem azonos szintű védelemben részesítik.

A szoftver megvásárlása elvileg jóval biztonságosabb helyzetbe hozza a felhasználót, mint a másolás. Először is a kereskedő felel az eladott termék minőségéért, működőképességéért, biztosítani köteles a dokumentációt és a betanítást a szoftver használatára, a helyi adottságokhoz való adaptálásban is segítséget kell nyújtania. Gondoskodnia kell az eladónak a fejlesztés nyomán előálló újabb változatok felajánlásáról, s a régebbi változat kicseréléséről.

Gyakorlatilag azonban — legalábbis hazánkban — ezek a valóban biztonságot nyújtó garanciák és szolgáltatások nem, vagy csak részben kaphatók meg. Előfordult már, hogy a szoftver a második napon működésképtelenné vált, és cseréjére csak hónapok múltán került sor. Igaz ugyan, hogy a kereskedő a cseréigényt azonnal jogosnak ítélte, de nem rajta múlt, hogy kielégíteni nem tudta. Az is előfordult, hogy nem tudtak magyar nyelvű dokumentációt biztosítani, sőt olyan eset is adódott, hogy a dokumentáció és a program eltérő nyelveken íródtak, de egyik nyelv sem a magyar volt. Gyakran megtörténik, hogy a vásárló rendszerének fejlesztése esetén, a szoftver kiegészítése az eredeti további moduljaival nem problémamentes, és az eladó nem tud segítséget nyújtani az adaptáláshoz.

Természetesen mindebből nem azt a következtetést kell levonni, hogy aki biztonságra törekszik, az másoljon szoftvert és dokumentációt, rendezkedjen be a másolásvédelemmel ellátott szoftverek feltörésére, adaptálására, továbbfejlesztésére. De azért nem lenne szabad azon csodálkoznunk, hogy amíg nyúlarknyi programot (melyek egy programozó egyheti munkájával elkészíthetők és tesztelhetők) tízezer forint feletti áron hoznak forgalomba, addig lesznek olyanok, akik azt mondják, hogy ez a „szabad rablás magasiskolája”. S azon sem szabad csodálkoznunk, hogy a programozó, akitől a maga készíttette terméket a nagykereskedelmi forgalomba hozó szoftverháznak néhány ezer forintért vette meg, s azt százezer forint feletti összegért forgalmazza, ugyanezt mondja. Amíg a szoftverkereskedelemben nem lesz példászerű etikus légkör (miért pont ott lenne, mikor a kereskedelem többi területén sincs), addig lesznek másolások, feltörések, sőt plagizálások is.

1-2-3 3.0

Június végén végre megkezdte a Lotus az 1-2-3 PC-s táblázatkezelő csomagja régen beígért 3.0-ás változatának szállítását. A fontosabb jellemzőket foglaljuk össze.

Számolótábla

- Háromdimenziós tábla
- 256 változat (256 oszlop, 8192 sor)
- Összetett, többszörös adatállomány-tárolás
- Adatállomány-összefűlés
- Teljes és részleges újraszámítás
- Undo
- Táblaminták és formulák magyarázata
- Változtatható oszlopméreték
- Új \otimes funkciók
- Keresés és csere

Grafika

- Képernyő ábráinak automatikus aktualizálása
- Új grafikontípusok (Open-Hi-Lo-Close, Mixed Line and Bar, Area Charts és Horizontal Graphs)
- Adatcsoportok gyors megjelenítése
- Színek, betűtípusok, vonalak és ábraméretek beállítása
- Opcionális lehetőségek; pl. logaritmusos fokbeosztás, két Y tengely
- Grafikus háttérállományok támogatása

Nyomatás

- Menüről történő közvetlen nyomtatás
- Ábra és szöveg együttes nyomtatása
- Postscript lézernyomatás támogatása
- Nyomatási sorrend beállítása

Programozhatóság

- Makrókészítési lehetőség
- LEAF programnyelvű alkalmazásfejlesztés
- Tetszőleges hosszúságú makró készítése
- Új makróutasítások

Hálózatok

- Szolgáltatóállomásokhoz és csomóponti számítógépekhez programcsomagok
- Hálózati adatállományok lezárása
- Nyomatás hálózatról
- IBM, Novell, 3COM, Banyan Vines hálózatok támogatása

Adatbázis

- dBASE adatbázisok közvetlen elérése
- 256 féle rendezési lehetőség
- Relációs adatbáziskezelés

Hardverigény

- 80286/386 AT osztályú processzor
- 640 kb-át RAM (1 Mb-át javasolt)
- DOS 3.X vagy OS/2 1.0 vagy későbbi változata

Ár: (angol fontban)

- Teljes termék ára 475 (1989 végéig 395)
- Szolgáltatóállomás programcsomagja darabonként 550
- Csomóponti egység programcsomagja munkállományonként 315
- Frissített változatok 140 (1988. szeptember 1. után: 35).

A Lotus megint tervez

Hálózati stratégiájának első lépéseként a Lotus bejelentette, hogy az idén piacra dobja az 1-2-3, a Symphony, valamint a Manuscript programcsomagjainak hálózati felhasználásra alkalmas változatát.

A hálózati támogatás révén megvalósulhat a Lotus régi tervre, hogy 1-2-3 táblázatkezelő programját különféle hardverekre tegye alkalmazhatóvá. Az új verziók támogatni fogják a DOS 3.1, illetve az OS/2 1.1 operációs rendszereket is, és IBM, Novell, 3Com, valamint Banyan hálózatokon fognak futni. „A felhasználóknak új alkalmazási programjainkat már meglévő kommunikációs eszközeikhez kell kapcsolniuk. Ezeket a termékeket semmilyen módon nem kívánjuk helyettesíteni. A felhasználók elkezdhetik építeni saját Lotus-verzióikat” — mondta Frank Moss, a Lotus technológiai csoportjának igazgatóhelyettese. Az 1-2-3 táblázatkezelő új változatai, a 2.2 és a 3.0, olyan állomány-zárolási lehetőséget biztosítanak (ún. file reservation), amely egyidejűleg csak egy felhasználó számára teszi lehetővé, hogy változtatásokat hajtson végre egy adatállományon, bár ugyanazt az adatot több felhasználó is olvashatja. A 3.0 egy későbbi változata megengedi az adatállomány létrehozójának, hogy eldöntse, automatikus vagy manuális adatállomány-lezárást óhajt-e.

A Lotus bejelentett egy LAN eszközkészletet is minden egyes termékének Server Editionjához. Egy segédprogram nemcsak azt teszi lehetővé a LAN vezetője számára, hogy installálja és használja a hálózati alkalmazási szoftvereket, hanem azt is, hogy meghatározza és ellenőrizze a programot egyidejűleg használók számát. Az egyik segédprogram arra is képes, hogy számon tartsa, hányszor tagadta meg a rendszer a hozzáférést a Lotus alkalmazásokhoz, mivel a kérések meghaladták az engedélyezett mértéket. Ennek az eszköznek a segítségével növelhető a termék optimális kihasználtsága. A Lotus a Manuscript, a Symphony és a két 1-2-3 programcsomag számára 3-3 hálózati felhasználásra alkalmas kiadást tervez: a Standard Editiont, a Server Editiont és a Node Editiont.

A Lotus elképzelései szerint a Symphony és a Manuscript hálózati változatai nyáron jelennek meg, az 1-2-3 3.0 már a piacon van, míg az 1-2-3 2.2 a negyedik negyedévében várható.

A VICEpc meg az ÉKbolt

A Sofinvest az egyik legrégebb szoftverforgalmazó Magyarországon, legalábbis az új formájú vállalatok között. Termékeit a felhasználók igényeinek megfelelően igyekszik megrendelni, illetve kínálni. Természetesen szoftverei között megtaláljuk a leggyakoribbakat, de speciális fejlesztésekkel is rendelkeznek. A bőséges választékból a legfrissebbek a VICEpc, a LIRA, az AUTODATA és az ÉKbolt.

A VICEpc nagy felhasználói rendszerek fejlesztőinek és üzemeltetőinek munkáját segíti. Segítségével a fájlokat dátum, idő, méret szerint lekérdezhetjük, használhatunk intervallumot és relációs kifejezést. A szoftver a típusok értelmezési körét bővíti, optimális tárkezelést biztosít. A megszakítások inicializálhatóak, kideríthető, hogy azokat melyik programhoz rendelték hozzá. Megvalósítható a programterületek és a pufferek jobb kihasználása. A nyomtatót is több módon támogatja, szoftverüton ki- és bekapcsolhatóvá teszi, többféle ellenőrzést végez.

A LIRA komplex személyzeti, munkaügyi, társadalombiztosítási és bérelszámolási programrendszer. Hálózatban való alkalmazása nagy és közepes vállalatoknál ajánlatos, legfeljebb 300 fős cégeknek javasolják az olcsóbb MINI LIRA beszerzését. A rendszer moduljai önálló egységekként is megállják helyüket. A rendszer feladata a megfelelő nyilvántartások, statisztikák, elszámolások kezelése. A programcsomagot a Metasoft Kft. fejlesztette.

Az AUTODATA olyan adatfeldolgozó rendszer, amely nyilvántartja a gépjárművezetők és a gépjárművek adatait, menetlevél-feldolgozást végez, elemzéseket és statisztikai jelentéseket készít; fejlesztette a SYCOP Kiszövetkezet.

Sok problémát okoz a billentyűzetek különbözősége a programozóknak és a szövegszerkesztők használóinak. A nehézségeket csak fokozza a nagyszámú ékezetes magyar karakter eltérő beépítése. Egyik legnagyobb számítástechnikai vállalatunknál a legvadabb megoldással találkozhatunk: ékezetes betűk írásakor a kisbetűknél kellett lenyomni a — különben — nagybetűkhöz használtos váltógombot. Ráadásul a nyolcbites gépeken használt megoldásokat "adaptálták a tizenhatosakra is. Bizonyára most készül a harminckét bites változat. El lehet képzelni, milyen szórakoztató így leírni például azt, hogy "ürükkörömpörkölt". Másik jelentős probléma a betűk elhelyezése a klaviatúrán. Nyilván azt kell szem előtt tartani, hogy a leggyakrabban használt karakterek kerüljenek a legkönnyebben elérhető helyekre. Csak-hogy ezek nyelvenként változnak, és aki több nyelven is ír, annak még nyelvenként optimálisan kialakított klaviatúrán sem éri meg dolgozni. Ezért ajánlotta — nyilvánvalóan kompromisszumos — megoldását a Computerworld Informatika Kft., és örömmel vettük tudomásul, hogy a Sofinvest ennek alapján hozta létre az ÉKbolt magyar ékezetes környezetet, amely a teljes magyar kis- és nagybetű-készletet ismeri. Aki mégis

mást akar, az kívánsága szerinti karaktersorrendet kaphat.

A felsorolt termékek mind IBM XT/AT-n, mind velük kompatibilis gépeken futnak, de a Sofinvest kínál olyan periféria-illesztő szoftvereket is, amelyek Commodore gépek, mágneslemez-meghajtók és mátrixnyomtatók IBM PC-khez való csatlakozását is lehetővé teszik. Ezek: a CBM-Tools File Manager, az SBM-Tools File Manager és a CBMPRINT Commodore Printer Driver.

A DELTA ereje

A svájci DELTA Software Technologie cég már több mint egy évtizede kifejlesztette a DELTA negyedik generációs, gépfüggetlen rendszerfejlesztő eszközt. Ez a szérszámjelű szoftver rendelkezik a szokásos programfejlesztői szolgáltatásokkal: adatbázis-kezelés, dokumentációkészítés, döntési tábla, program-területek, vezérlési struktúra- és programhelyesség-ellenőrzés, programgenerátor, makróprocesszor, képernyő- és riportgenerátor. Másrészt ezeket a szolgáltatásokat egyetlen, homogén rendszerbe foglalva a strukturált programozás jó kihasználásával, a fejlesztésben és méginkább a programrendszerek karbantartásában jelentékeny hatékonysággal dolgozik. Vannak eszközei arra, hogy régi, másként fejlesztett programokat újrastrukturáljon, nagy előnye gép- és operációsrendszer-függetlensége. A DELTA-t az Államigazgatási Számítógépes Szolgálat (ÁSZSZ) hozta Magyarországra, további részletes információt ad Kertészné Gérecz Eszter (620-634).

Ha az NSZK-ban jó ...

A 100 legnagyobb nyugatnémet cég közül 65 használja a SAP International AG. teljes vállalati ügyvitelkört lefedő valós idejű programcsomagját, az R2-t. A számítógépek ár/teljesítmény arányának alakulása azonban ma már egyre több kis- és középvállalat számára teszi elérhetővé ezt a hatékony eszközt. Az R2 modulokból épül fel, melyek az üzemgázdaság olyan területeinek adatait dolgozzák fel, mint a könyvelés, a költség- és projektelszámolás, az anyaggyártóalkodás, a gyártástervezés és -szervezés, a minőségellenőrzés, a karbantartás-szervezés és -lebonnyolítás, a megrendelőteljesítés, valamint a személyzeti nyilvántartás és bérelszámolás. Valamennyi modul egy közös számítástechnikai alaprendszerre épül. A bankoktól az iparvállalatokig széles palettán ajánlják. Nagyfokú integritás, közvetlen adatáramlás és percre kész információk jellemzik. A SAP szerint érdemes a vállalat struktúráját is átalakítani a programrendszer szellemében. Az R2 jelenleg IBM és SIEMENS nagy-számítógépeken fut, VSE/SP vagy MVS illetve BS2000 operációs rendszerek alatt. Hamarosan megjelenik az IBM AS/400 és a UNIX változat, mely utóbbit számíthat elsősorban sikerre hazánkban. Az R2-t idehaza a Dynasoft Kft. (660-895) forgalmazza.

Ezer forint alatt

Bár a júniusi Microsystem Napokon nem találkoztunk vele, kiderült, hogy van a kisszövetkezetek egy olyan szoftvere, melynek az ára nem éri el az ezer forintot. A MicSILENT természetesen nem valami extra program, de megteszi nekünk azt a szívszélességet, hogy ha működés közben otflejtjük számítógépünket, akkor bizonyos idő után, ami előre megadható, lekapcsolja a monitort. A képernyő gombnyomásra visszahívható.

A Microsystem sikeres hardvereladásai mellett a szoftverre is szeretné nagyobb hangsúlyt fektetni. Rendkívül jelentős, széles körű szolgáltatást nyújtó termék a MicDOKI, melyet egyre több orvosi intézmény használ. Oktatóprogramjai számát is állandóan növeli a kisszövetkezet. Új program a MicKTAT, amely a kimenő és bejövő leveleket igitja, adott címlistát kezel, címzést végez. Posták számára készült a Telefonkönyv Tudakozó, ami megkönnyíti és meggyorsítja az információnyújtást, de vállalkoznak a telefonkönyv adatbevitelére is; többek között a szegedi Posta használja. Nem túl szerencsés a MicTECHNO prospektusa, mely a terméket környezetvédelmi programcsomagként hirdeti. Környezetvédők kezdeményezésére indult meg a fejlesztése, és a szelőkötő hulladékok számbavehetőségével valóban kezeltje is a környezetvédelmet, de nem erre íródott, hanem:

- lehetőséget biztosít a technológiai folyamatok modellezésére;
- átalakítási helyenként és összegezve megmutatja a felhasznált és keletkező anyagok és energiák mennyiségét;
- költségterteket ad;
- lehetővé teszi a technológiai folyamatok elemzését optimalizálását mennyiség és költség szerint;
- a technológiák naprakész adatbázisát nyújtja;
- pontos anyagszükséglet-számítást biztosít;
- segíti az anyagfelhasználás, a hulladék, az energiafelhasználás és -vesztések csökkentését.

Szárnypróbálgatás

Januári számunkban írtunk az akkor éppen egyéves Novasoft Szervező és Számítástechnika Leányvállalatról. Fő profilja a szoftverfejlesztés, akár egyedi megrendelésre is, de a felhasználó igénye szerint a szükséges hardvert szintén beszerzi. A vásár alkalmából kissé részletesebben említettük azon termékeit, melyek árát, nyilván piaci hatásra, azóta jelentősen csökkentette (ezeket júniusi Választékváltás c. rovatunkban közzöltük, bár még csak irányárként). A mostani BNV volt az első önálló kiállításuk, eddig az anyavállalat — az Újpesti Gépelemgyár — szárnyai alatt éltek, az ő megrendelésekre készítették el a REND rendelésállomány-nyilvántartó programcsomagot, amely 20 ezer megrendelő adatait képes kezelni. Az Újpesti Gépelemgyár — ingyen kapta —, valamelyik fiókjába dugta, de a most már önálló leányvállalat szoftverkiállításába bekerült. A GYEK gyártáselőkészítő és termelésirányítást segítő

programcsomag feladata műszaki adatbázisok, katalógusok létrehozása és karbantartása, bizonylatok azonnali kialakítása, terhelésvizsgálat, szükségletszámítás. A kecskeméti gyáregység ezt használja is. Az NCsoft technológiai tervezést segítő programcsomag, mely NC programot szerkeszt, tesztel, grafikus szimulációt készít, dokumentál, technológusoknak ajánlják. Oktatnak is a programmal (iskolák ingyen hozzájuthatnak, lásd Bánki Donát Gépészeti Szakközépiskola, Landler Jenő Gép- és Híradásipari Szakközépiskola!). Megoldja a számítógép és az NC gép összekapcsolását. A NOVAbase 1.2 interaktív adatbázis-kezelő rendszer, melyhez nem szükséges számítógépes ismeret. Szabad képernyő- és listatervezést tesz lehetővé, más rendszer alatt működő dBASE állományok is elérhetőek. A NOVAbase 1.2 teljesen magyar nyelvű, egyszerűbb nyilvántartások megtervezéséhez javasolják. Termékeik IBM XT/AT-n és velük kompatibilis gépeken futnak.

SARC

A saigótarjani MINORG Számítástechnika Korlátolt Felelősségű Társaság képviselője a BNV-n elmondta, hogy a kft. fő munkaterülete ügyviteli rendszerek készítése. Ezen belül foglalkozik adóelszámolással, bérrrel, SZTK-ügyintéssel és az ezekhez kapcsolódó statisztikai számításokkal. Szoftvereit úgy készíti el, hogy a felhasználónak évekig ne legyen gondja velük, nemcsak adaptálja, hanem folyamatosan küldi az új verziókat, és igény szerint bővíti a programokat. Elismerte, hogy a kivitel a magyar termékek szokásos csomagolásának megfelelő, s inkább a tartalom bővítésére törekednek, mint formai szépségre, de tisztában vannak azzal, hogy ez a külföldi értékesítésnek gátja lehet. Magyarországon azonban már a szelőrzsza minden irányában található MINORG-termék, többek között Debrecenben, Győrött, Tamásiban, Nyiregyháza-n, Pécssett és Hajdúböszörményben. A nosztalgikus nevű OTI egy SZTK-elszámolási programrendszer, amely 100-2500 fő nyilvántartását oldja meg egyetlen személyi számítógépen (táppénz, családi pótlék, GYES, GYED, anyasági segély, temetkezési segély, úti költség, családpótlék-különbözet), és az elszámolások elkészítésén túlmenően automatikusan szolgáltat különböző listákat, kigyűjtéseket és statisztikai kimutatásokat. Szelemes névvel illették bér- és adóelszámolási programrendszerüket: SARC, ami azt mutatja, hogy a bér sarca az adó. Ez is IBM XT/AT gépeken fut, 100-2500 fő teljes bérszámfejtését és jövedelemadó-elszámolását valósítja meg (teljes és részmnakaidós, alkalmazotti és fizikai, havidíjas és időbéres, teljesítmény- és órabéres, ösztöndíjas stb.). A rendszer automatikusan kezeli a letiltások, a szabadságok, az adóelőlegek, a nyugdíjárulékok és a szak-szervezeti tagdíjak elszámolását. Kiegészítésként készült ehhez a STAT statisztikai programcsomag, mellyel statisztikai kimutatások készíthetők, valamint segítséget nyújt nyomtatványok kitöltéséhez. A SARC-ból eddig 26 példányt adtak el.

Bázisadatok adatbázisa

Az IIF program hálózatába bekapcsolódó adatbázisok a tudományos élet széles területét fedik le. Hogy mennyire érdemes bekapcsolódni ebbe a programba, azt mutatja az alábbi összeállítás a hozzáférhető állományokról.

ASZ — az Agrárirodalmi Szemle adatbázisa, magyar nyelvű, mintegy 3000 rekordot tartalmaz, adatai két tárgykód alapján a gyakorlatilag szóabajhető összes jellemző szerint kereshetők.

DAO — 120 ezer 1982–86 között megvédett Ph. D. disszertáció adatait tartalmazza. Alapja az UMI (University Microfilms International) Dissertation Abstract angol nyelvű kiadványa.

ÉTKBAU — a Szovjetunió, az NDK, Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, Románia, Kuba és Magyarország építő- és építőanyag-ipari szakirodalmi információira támaszkodó magyar építésügyi adattár 14 ezer rekorddal.

ÉTKKOD — az ÉTKBAU-hoz tartozó 10 ezer rekordos magyar tezaurusz.

GEPD — a magyar felsőoktatási intézmények számítástechnikai eszköz- és személyi ellátottságáról ad információt. 10 ezer magyar rekord a KSH statisztikai gyűjtéséből.

KARINFO — a BME Villamosmérnöki Kar tanrendi adatait, az előadások címét, oktatóit, az oktatók és kutatók személyi adatait, a jegyzetek azonosítóit, publikációkat, a felvételizők adatait, a folyóiratok paramétereit tartalmazza.

KCSCMDAT — kutatóintézetek K+F tevékenységére vonatkozó adatbázis, valamint a kutatók és segéd-erők adatai, 1000 rekord.

KCSISDAT — kutatóintézetek K+F tevékenységére vonatkozó speciális adatbázis, valamint a környezet adatai, 75 rekord.

KCSRUDAT — kutatóintézetek K+F tevékenységére vonatkozó speciális adatbázis, valamint a kutatócsoportok adatai, 222 rekord.

KFEL — az OMIKK 1982 óta beszerzett műszaki könyvállománya, 25 ezer rekord havi mintegy 300-zal frissítve. Az OMIKK házi szabványának adatait is tartalmazza.

KUFET — a hazai kutatás-fejlesztési témák adatbázisa, az OMIKK gyűjtése, 24 ezer rekord.

MABI — a magyar mezőgazdasági, erdészeti és élelmiszeripari szakirodalom bibliográfiai regisztrációja, 1000 rekord.

MUJED — a Műszaki Egyetemen 1958 óta megvédett doktori disszertációk teljes különgyűjteményi állományát tartalmazza, 4000 rekord.

MUEP — a Műszaki Egyetem teljes folyóirat-állományát tartalmazza, 6000 rekord.

NPA — a magyarországi könyvtárakban fellelhető, bármely tárgykörben 1981 óta megjelent külföldi időszakos kiadványok szabványos bibliográfiai és tematikus adatai, valamint a felőlhelykönyvtárak szolgáltatási jellemzői. 20 ezer rekord, több nyelven.

NPAL — az önállóan is használható állomány az NPA

könyvtári adatbázisa, 1000 rekord. Segítségével feloldhatók a Nemzeti Periodika Adatbázis rekordjaiban szereplő lefolyókódok.

SANDOKAN — a SZAMALK könyvtárban található számítástechnikai tárgyú dokumentumok tartalmi és bibliográfiai adatait tartalmazza, 41 ezer rekord.

SCI — az Institute for Scientific Information (ISI) Science Citation Index (SCI) angol nyelvű adatbázisa, ami a tudományos publikációk bibliográfiai adatait tartalmazza.

SZAKMA — a 21 szakterület szakirodalmát feldolgozó Szakirodalmi Tájékoztató kiadványára épül, a tételek döntő többsége 1987 óta megjelent folyóirat-cikk, illetve ilyenek magyar fordítása, 30 ezer rekord, havi mintegy 1200-as bővítéssel.

SZETE — szellemi termékek információs rendszere 1500 rekorddal.

SZIR — a magyar szabadalmi bejelentések tartalmi kivonatainak adatbázisa, 2500 rekord.

TÁRKADAT — a TÁRKI közös adatfelvételi rendszer keretében végzett szociológiai vizsgálatok adatait tartalmazza. Magyar és részben angol nyelven 8000 változott és 18 000 esetet tartalmaz.

TIR — talajinformációs rendszer pont- és térképi adatbázisa, 100 Mbajt méretű, magyar nyelvű állomány.

TRANAR — környezetvédelmi szakirodalmi adatbázis mintegy ezer könyvet és 6000 szakcikket tartalmaz magyarul.

VEIKPIK — célja, hogy egy-egy témakör kutatása előtt tájékozódni lehessen arról, melyek azok a hazai és KGST-n belüli adatbázisok, ahol a keresett témakörből található információk. Harminc rekord magyarul.

VEIKISWD — a VEIKI-nél rendelkezésre álló szoftverdokumentációk információs adattalómánya, 700 rekorddal.

VEIKL — villamosenergia-ipari nem publikált irodalom hazai adattalómánya, 600 rekorddal.

VIER — a Művelődési Minisztérium intézményeinek kutatásaira vonatkozó, 1985 óta, pályázati rendszerben nyújtott támogatásokat tartalmazza, 1400 rekord.

VMEFINFO — a traktor- és mezőgépgyártó ágazat világviszonylatban kibocsájtott gyártmányainak legjellemzőbb adatait rendszerezi, 170 rekord.

A Programiroda várja a további adatbázisokat és a már meglévőkhöz kiegészítő adatokat. A táblázatban levő betűrendezés jelentése: B: bibliográfia, I: információs rendszer, F: grafotekus adatbázis.

Adatbázis	Típus	Tulajdonos	Host
ASZ	B	AGROINFORM	AGROINFORM
Agrárirodalmi Szemle	B, I	MTA Könyvtár	MTA Könyvtár
DAO			
CD-ROM adatbázis			
ETKBAU	I	ÉTK	VEIKI
Magyar nyelvű építésügyi adattár			
ETKKOD	I	ÉTK	VEIKI
Tezaurusz tartalmú adattár			

Adatbázis	Típus	Tulajdonos	Host
GEPD Számítógépek a magyar felsőoktatásban	F	TUDORG ISZV	MTA SZTAKI
KARINFO Információs rendszer	I, B	BME VIII. Kar Dékáni Hivatal	BME VMK DH
KCSCMDAT UNESCO felmérés kutatók, segédérdek adatai	F	TUDORG ISZV	MTA SZTAKI
KCSISDAT UNESCO felmérés intézményi adatok	F	TUDORG ISZV	MTA SZTAKI
KCSRUDAT UNESCO felmérés kutatócsoportok adatai	F	TUDORG ISZV	MTA SZTAKI
KFEL Műszaki könyvtárolomány KUFET	B	OMIKK	OMIKK
K+F témák MABI Magyar Agrár- bibliográfia	I	MTA SZTAKI	MTA SZTAKI
MUED Műszaki egyetemi doktori disszertációk	B	BME Központi Könyvtár	MTA SZTAKI
MUEP Periodikák a BME KK-ban	B	BME Központi Könyvtár	MTA SZTAKI
NPA Nemzeti Periodika NPAL Magyarországi beje- lentő könyvtárak SANDOKAN Számítástechnikai Szakirodalmi Adatbázis	B	Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) OSZK	MTA SZTAKI SZÁMALK

Adatbázis	Típus	Tulajdonos	Host
SCI CD-ROM adatbázis SZAKMA	B	MTA Könyvtár	MTA Könyvtár
Szakirodalmi tájékoz- latók	B	OMIKK	OMIKK
SZETE Szellemi termék információs rendszer	I	MTA SZTAKI	MTA SZTAKI
SZIR Szabadalmi Informá- ciós Rendszer	I	OTH	MTA SZTAKI
TARKADAT Szociológiai adatbázis	F	TÁRKI	MTA SZTAKI
TIR Tájékoztató rendszer pont- és lérképi adatbázis	I	MTA TAKI	ASZSZ
TRANAR Környezetvédelmi szakirodalom	B	EFE (Sopron) KT	MTA SZTAKI
VEIK/PIK KGST adatbázisok információi	I	IPIK	VEIKI
VEIKISWD Számítógépes soft- verdokumentációk	I	VEIKI	VEIKI
VEIKIVIL Villamosipari nem publikált irodalom hazai adatai	B	VEIKI	VEIKI
VIER Pályázati rendszerű kutatások az MM keretében	F	TUDORG ISZV	MTA SZTAKI
VMEFINFO MEFI információs adatbázisa	F	Mezőgazdasági intézet	

LAN-párharc

Hajlandó-e együttműködni a Microsoft és az Interlan a LAN Manager környezet NetWare támogatásának biztosítása érdekében?

Paul Sribhibhadh, a Microsoft hálózati marketing-igazgatója szerint, igen. „Nem hunyhatunk szemet a tény fölött, hogy a felhasználók már jelentős méretű NetWare bázisokat építettek ki. S mivel nyár közepén szállítani kezdik az Interlan LMN Serverét, ami a NetWare felhasználók számára hozzáférhetőséget biztosít a LAN Manager szolgáltatóállomásokhoz, a Microsoft az Interlannel közösen fog dolgozni azon, hogy az LMN Server kódot a LAN Manager környezetbe illessen” — magyarázta cége döntését Sribhibhadh.

A Microsoft érdeklődése az LMN Server iránt azt mutatja, hogy elfogadta a NetWare-t, mint megváltoztathatatlan realitást. „Békés együttműködésre törekvünk, s az LMN Server eszköz célunk elérésében” — vélekedik Richard Henkus, az Interlan projektigazgatója.

A jelenlegi NetWare-felhasználók számára a LAN Manager szolgáltatóállomások a már meglévő Novell szoftver segítségével lesznek elérhetők. Ez átmeneti megoldást jelent abban a folyamatban, amelynek során a hálózatok NetWare-ból a LAN Manager környezet irányába mozdulnak el, és segítséget nyújt azoknak a NetWare felhasználóknak is, akik alkalmankénti hozzáférést igényelnek LAN Manager szolgáltatóállomásokhoz.

NetWare-összevetés

1989 harmadik negyedében jelenik meg a piacon a Novell új helyi hálózati operációs rendszere, a Netware (386) 3.0, amely miniszámítógép-teljesítményt nyújt mikroszámítógépen. Támogatja a DOS, az OS/2, az OS/2 Extended Edition és a Macintosh operációs rendszereket, a jövő évre várható 3.1-es változat pedig a Unix, a Transmission Control Protocol/Internet Protocol, az X.25 és a Sun Network File System File-transfer Protocol rendszereket is. Összehasonlításként a 286-ossal jól megmutatkozik a nagyságrendbeli különbség.

	Advanced NetWare 2.15 (286)	NetWare 3.0 (386)
Operációs rendszer	16 bites	32 bites
Felhasználók száma max.	100	250
Nyitott fájlok száma	1000	100 000
RAM	12 Megabájt	4 G
Maximális tárolás	2 Gigabájt	32 Terabájt
Maximális kötet	265 kilobájt	32 Terabájt
Többcsatornós állománynev könyvtár	nincs	van
Optimalizált	286-osra	386-osra
Működik	386-son	486-son
Fájlok száma kötetenként	32 ezer	2 millió
Fájlok száma serverenként	1 millió	66 millió

Választékvtás

E havi választékunkon már érződik a nyári szabadságok előszel. Kiállítások, bemutatók is egyre ritkábban vannak. Termékeink nem is mindig a legfrissebbek, esetenként csak a róluk kapott információ az. Azért most is jelentkezett három új tag a táblázatba kerültek

klubjába: Novofer Innovációs Közös Vállalat (1112 Bpest, Hegyalja út 86.; 668-509); Hardex Termelő és Kereskedő Kft. (1031 Bpest, Kadosa utca 37.; 113-546); Eltsoft Számítástechnikai és Reklámszervező GMK (1122 Bpest, Városmajor utca 7-9.; 550-962).

Szakterület	Felhasználási ajánlat	Program neve	Gyártó vagy forgalmazó	Hardver	Ár (E Ft) AFA nélkül
Bér-, munkaügy	Komplex munkaügyi és bérrendszer	SZINVA ÚJ-BÉR	Szinva	XT/AT	300
	Komplex személyzeti-, munkaügyi- és bérszámfejtési rendszer		Videoton	XT/AT	350
	Számfejtő és elszámoló rendszer	PMX	OTIMI	XT/AT	220 ¹
	Társadalombiztosítási szolgáltatások	GYOGYIR	OTIMI	XT/AT	140
CAD/CAM	Fűrő-marógépek programozására, művelettervezésre	GTIPROG/FM	ITI AMT	XT/AT	350 ¹
	Esztergagépek programozására, művelettervezésre	GTIPROG/E	ITI AMT	XT/AT	350 ¹
	Lemezmegmunkáló központok programozására	GTIPROG/LM	ITI AMT	XT/AT	350 ¹
	Műveletisrend-tervező	GLEDA	ITI AMT	XT/AT	250 ¹
	Paraméterszámításra	TAUPROG	ITI AMT	XT/AT	100 ¹
Nyilvántartás	Állóeszköz-nyilvántartás		Hardex	XT/AT	150
	Menetlevél-feldolgozás		Hardex	XT/AT	90
	Utaztatás, elszámolás		Hardex	XT/AT	95
	Pénzügyi, számviteli rendszer		Hardex	XT/AT	190
	Számlafeldolgozás		Hardex	XT/AT	190
	Szerződésnyilvántartás		Hardex	XT/AT	25
	ÁLLÓ		Volán Elektronika	XT/AT	120
	FOGYÓ		Volán Elektronika	XT/AT	120
	SZÁMLA		Volán Elektronika	XT/AT	120
	Levelezés	MicIKTAT	Microsystem	XT/AT	20
Telefonkönyv-tudakozó		Microsystem	XT/AT	120	
Pénzügyi nyilvántartó rendszer		Videoton	XT/AT	50	

Szakterület	Használati ajánlat	Program neve	Gyártó vagy forgalmazó	Hardver	Ár (E Ft) ÁFA nélkül
Nyilvántartás		Készletgazdálkodási rendszer	Videoton	XT/AT	220
		Főkönyvi és folyószámla-könyvelés	Videoton	XT/AT	180
		Mérlegkészítő rendszer	Videoton	XT/AT	80
		Üzletelszámolási rendszer	Videoton	XT/AT	150
		Áruforgalmi rendszer	Videoton	XT/AT	500
		Dokumentumnyilvántartó (könyv, film, video, folyóirat stb.)	LIB	OTIMI, KII	XT/AT
	Helyi tanácsok	TIPRO	OTIMI	XT/AT	64
Programozás	Takarékos képernyő	MicSILENT	Microsystem	XT/AT	0,999
	Vírus elleni folyamatos védelem	RESIDENT VIRUS KILLER	Novofer	XT/AT	5,99
	Adatvédelmi rendszer	EITSECRET	Eitsoft	XT/AT	76
	Hajlékonylemez-állományok előke- resése	KATA	Struktúra	XT/AT	4,9
	Állományok rekordszintű elérése programból	RRCS	Hardex	XT/AT	250
Statisztika	Mátrixaritmetika és lineáris progra- mozás adatelőkészítési rendszere	BETA	OTIMI	XT/AT	59
Szövegszer- kesztés	Karakterkezelő, nyomtatóbeállító	PRSET	Megamicro	XT/AT	/
Termelés- irányítás	Karbantartási Információs Rendszer	KARBINF	Szinva	XT/AT	560

 / nincs adat ¹ irányár

Kétmilliárdos üzlet

Az amerikai Software Publishers Associations cég becslése szerint összességében durván 2,2 milliárd dollár értékű PC-s alkalmazási szoftvert adtak el (kiskereskedelmi áron számolva) a múlt évben Észak-Amerikában. Ez 44,5 százalékos növekedést jelent 1987-hez képest. Az ábrán látható, hogy a táblázatkezelő csomagok orrhosszal kerültek a vezető helyre a tengerentúlon.

Táblázatkezelők	19,1%
Szövegfeldolgozók	18,6%
Adatbázis-kezelők	14,6%
Kiadványszerkesztők	8,4%
Grafikai csomagok	6,8%
Integrált csomagok	6,3%
Szórakoztató programok	5,3%
Programnyelvek és szerszámok	5,0%
Oktatás	1,8%
Egyéb szoftver	13,7%

Integrált kompatibilitás

Az IBM kijött az első, SAA architektúrára írt szoftver-csomaggal, az OfficeVision-nal (OV). A csomag az SAA alatt létező 4 környezet alapján 4 családból áll, melyekbe 14 különböző termék tartozik. A programok kidolgozása több hónapig fog még tartani, így például a grafikus dokumentumok kezelésére, a naptár stb. szolgáltatásokra még várni kell. Egyelőre ez az SAA törekvés csak az IBM-nek jó, hiszen így több AS/400-ast tud eladni. A PS/2 szükséges a hálózatokhoz, s mivel az SQL az OV egyik kulcsprogramja, a DB2 nagygépes adatbázis-kezelőjét is jobban el tudja így sütni. Ez a rendszer egyebek közt azt is lehetővé teszi az IBM számára, hogy az eddigi szuperrendűndans szoftverkinálattal egyszerűsítse. A Kék Óriás megígérte, hogy igazodni fog az OSI, ODA és ODFI kommunikációs szabványokhoz.

Fontos az OfficeVision

A Microsoft bejelentette, hogy alkalmazási szoftvert fejleszt az IBM új OfficeVision/2 csomagjába való integrálására. Amikor az IBM bemutatta az OfficeVision/2-t, a Microsoft bepillantást engedett a széles körben elterjedt Excel táblázat-számító programjának jövőbeli, Presentation Manageres változatába. A vállalat szerint ez a változat lesz a Microsoft első olyan alkalmazási programcsomagja, amely kihasználja az MS-OS/2 operációs rendszer 1.1 és 1.2 változatainak előnyeit. A Microsoft azt tervezi, hogy az alkalmazások egész sorát hozza ki a Presentation Manager grafikus felhasználói felületével.

Christian Wedell, az NSZK-beli Microsoft GmbH vezetője szerint a Microsoft ezzel kielégíti a felhasználók ama követelését, hogy „az összes alkalmazás feleljen meg az IBM SAA-szabványoknak, és felhasználói felületük azonos legyen.”

Az Excel PC-s táblázatkezelő szoftver a grafikára orientált operációs rendszeren alapuló környezetekhez alkalmazható. A programcsomag Windows alatti és az Apple Macintosh számára készült változata már rendelkezésre áll. Az MS-OS/2 1.1-hez és az MS-OS/2 1.2-höz illeszkedő változatot még ebben az évben kiszállítják. A program nagy teljesítményű elemzőeszközöket, valamint adatok szervezésére és bemutatására szolgáló funkciókat is tartalmaz.

A Microsoft Excel az IBM OfficeVision/2-től információkat fogadhat és küldhet is neki. „Diálogozdoboz” segítségével, amelyet a Microsoft Excel nagy teljesítményű makróprogramnyelvén készítettek, a felhasználónak lehetősége van arra, hogy az OfficeVision elektronikus postai funkciójával parancsot küldjön másik munkaadóknak. Ha ott a Presentation Managerre szintén a Microsoft Excelt alkalmazzák, akkor ez a program elfogadja a parancsot, végrehajtja, és az OfficeVision/2 segítségével visszaigazolást küld a fel-

adónak. Az integrációnak ez a módja lehetséges, mert a Microsoft Excel az OfficeVision/2 szervizfunkcióit alkalmazza, és kihasználja az IBM System/2 személyi számítógép előnyeit az MS-OS/2 operációs rendszer kibővített változatának alkalmazásával.

Megújult a Multiplan

Bár a Microsoft szoftverek hazai feljogosított forgalmazójánál csak a közeljövőben várható, az NSZK-ban már a kiskereskedelmi hálózatban két hónapja megjelent a népszerű Multiplan PC-s táblázatkezelő programcsomag legújabb 4.0-ás változata, amely 864 márkáért vásárolható meg; a 3.0-ás becserélésének ára pedig 120 DEM.

Érdeemes végigfutni az új változat legfontosabb jellemzőin, mert jelentős a továbblépés a korábbi verzióhoz képest. Ime néhány. A könnyebb kiértékelés és meghatározott információk keresése érdekében a táblázat, vagy azok részei adatbázisba szervezhetők. A 4.0 tulajdonsága, hogy az OS/2 operációs rendszerben (a védett üzemmódban) is futtatható. A számoló-tábla lehetővé teszi kövér, kurzív és aláhúzott karakterformátumok segítségével a sorok és táblázatartományok kiemelését.

A Multiplan 4.0 több mint 30 új funkcióval rendelkezik (adatbáziskezelés, pénzügyi matematika, statisztika stb.). A menü- és képernyő-aktualizálás be- és kikapcsolását szolgálják az újonnan bevezetett makrók.

A 4.0-ás változatban billentyűzetről megváltoztatható a mezőszélesség. A régi menükkel való kompatibilitás megtartása mellett az új Multiplanban az utasításmenük egy részét megváltoztatták. Táblázatokat nyomtatásvezérlő jelek beadása nélkül lehet kialakítani, formálni. A kiíratandó táblázat terjedelmét centiméterben vagy inchben lehet specifikálni; több karakter vagy hasáb szerint is lehet rendezni, az adott táblázat résztartományai az opcióban kérhető átviteli utasítás segítségével tárolhatók. Ezáltal részekre lehet felbontani a számoló-táblát.

Ígéretes DTP

A szegedi József Attila Tudományegyetem (JATE) segített abban, hogy az IBM Magyarországi Kft. be tudja mutatni PS/2-re, és a Microsoft Word 4.0 változatú szövegszerkesztő programcsomagra alapozott kiadványszerkesztő (DTP) rendszerét. A JATE munkatársai írták meg ugyanis a magyar ékezetes karakterekkel is működő MS-Word interfészét. Ilyenformán az IBM Personal Publishing System a teljes magyar jelkészletet biztosítja szövegek beírása, szerkesztése, tördelése és különféle típusú IBM nyomtatókkal való kiírása során. A kódkonverzációval járó verzál szövegek szerkesztésével már megoldották, a magyar nyelvtan szerinti elválasztás- és szóhelyesség-vizsgálatot talán az ősi Compair kiállításon már láthatják az érdeklődők. Persze azért az IBM megoldása még eléggé kötött a nyomtatók megválasztása terén. Pro-

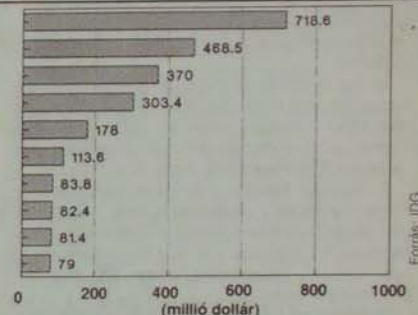
printer II. és a Quietwriter III. perifériával Courier 10, 12, 17 és Title karakterkészlet használható. Emellett a kft. szerint Times Roman, Helvetica és Symbol alapbetű-csomagok széles méretskálán állnak rendelkezésre. További fontkészletek: Avantgarde, Bookman,

Garamond, Korinna, New Century Schoolbook, Palatino, Zapf Chancery, Zapf Dingbats. Rövidesen olyan Word-funkcióval egészül ki a rendszer, amely grafikus megjelenítve mutatja be a monitoron az egyes oldalak tördelt alakját (pl. a hasábtördelést stb.).

Élen a Microsoft

Az 1988. évi összesített forgalom alapján ítéelve, a PC-s szoftverek nemzetközi piacán, az operációs rendszereiről híres amerikai Microsoft az élvonalas. A vállalat széles termékpalettával küzdötte fel magát a dobogó legfelső fokára — foglalja össze tanulmányában az IDC piackutató intézet. Az IBM — amely a PC-k piacán szoftverszállítóként eddig alig került szóba —, a harmadik helyen található. Állítólag azok a nagyvállalatok segítettek a Kék Óriásként csúfolt (vagy becézett?) namutatót ebbe a pozícióba, amelyek számítástechnikai megoldásukat „egy kézből” szerzik be.

A PC-s szoftverpiac első tíz helyezettje: Microsoft Lotus IBM Ashton—Tate Word Perfect Autodesk Borland Software Publishing Adobe Aldus

Könyv adatok

Áprilisi számunkban a DataEase csak internation előzetes ajándékát, a DataEase-t értékeltük. Június végén pedig ismertetést tartott a termékéről Orlando E. Molina, a cég rendszerprogramozója. A DataEase, mely tavaly az év adatbázis-kezelő rendszere volt az Egyesült Államokban, a második legelterjedtebb ilyen jellegű program a világon, sőt a skandináv országokban, Angliában az első. A dBASE III és a dBASE IV a legnagyobb vetélytársa, de mivel a DataEase gyakorlatilag semmilyen számítástechnikai felkészültséget sem kíván meg a felhasználótól, ami a konkurensairól nemigen mondható el, így van reménye arra, hogy elérje célját, a világszépséget. Ma leginkább ügyviteli, pénzügyi, rak-tári, banki rendszerhez — ahol csak adatal van — használják, többek között a NASA is ürrepülőgépek fellövésének nyilvántartására. Alkalmas bizonyos képfeldolgozásra, képtárolásra (például aláírások). Teljesen menüvezérelt, különleges (esetfüggő) helppel. Összesen 256 állományt kezelhet egyszerre, tizenhat összegzőt tartalmaz. Létezik fejlesztői változata is, mely számítástechnikai szakemberek részére készült. XT-n, AT-n fut, legalább fél Mb-át igényel, DOS alatt, de van UNIX verzió is. A termék állandóan fejlesztés alatt van. Hamarosan megjelenik a többfeladatos előnyöket kihasználó OS/2 változat. Év végére várható a DataEase 16M. ami 16 Mb-át képes dolgozni, így a felhasználónak nem lesz többé tárméret-probléma.

Talán legfontosabb fejlesztésüknek tartják az SQL adatbázis-kezelő interfész beépítését, mellyel rugalmasabb és megbízhatóbb lesz a DataEase. Ez esetben nem lényeges hol vannak az adatok, és nincs szükség

adatbázis-átvitelre, hanem egyidejűleg tud dolgozni többön is. Az SQL-re épülő szoftver megjelenése is ez év végére várható. Az előadást a Videoton Software Kft., a DataEase hazai forgalmazója szervezte. Természetesen egy ilyen terméknel alapvető követelmény, hogy az adott ország nyelvén „szóaljjon meg”. Mint elmondták, a magyar példány néhány hónapon belül elkészül, teljesen kompatibilis lesz az angol változattal, ha valaki azzal kezd dolgozni, akkor minimális költség-térítés mellett hamarosan magyarul folytathatja a munkát. Bemutatták mindkét változatot. A magyar az eredeti termék egyéb formátumainak lehetőségeit kihasználva még többet is tud. Például mezőkre több kritériumot is meg lehet adni, s választ ad arra, hogy adott felvételnél egy bizonyos mezőt kötelező-e kitölteni, az állomány indexelt legyen-e, előfordulhatnak-e azonos elemek; bizonyos esetekben alapértelmezés adható, származtatott mezőknél megadja, hogy értékük megváltoztatható-e, mennyiségek korlátozhatók alulról és felülről, az eredetire egy plusz védelmet ad hét hozzáférési jogszinttel minden mezőre, lekérdezésre és módosításra. Arra a kérdésünkre, hogy mi lesz ebben az esetben a visszafelé való kompatibilitással, azt a választ kaptuk, hogy valóban meg kell gondolni, mit is jelent ez a beígért teljes kompatibilitás tekintetében. Természetesen ez nem jelentős probléma, inkább csak érdekesség.

A bemutatott magyar változathoz még egyes segítséget el kell készíteni, és ami a legnagyobb munkát jelenti, a magyar nyelvű kézikönyv összeállítása, még a jövő zenéje.

TRACCS-lista

A KFKI—MSZKI TPA-11 sorozatú számítógépein működő TRACCS-11 tranzakciófeldolgozó programrendszer referencialistája az utóbbi időben a budapesti Domus Áruházban megvalósított alkalmazással bővült. Június elejére egymástól lényegesen eltérő felhasználási környezetben, a következő referencialhelyeken találhatunk TRACCS-11-et:

- Országos Haematológiai és Vértranszfúziós Intézet (666-016).

Ez egy rendkívül leterhelt, „éles üzemben”, éjjel-nappal, nonstop körülmények között évek óta működő TRACCS-11 rendszer, amely a véradók és vérkészítmények azonnali és naprakész nyilvántartását végzi.

- Magyar Külkereskedelmi Bank (332-112).

A rendszer feladata a hivatalos kiutazásokkal, a magán személyek devizaforgalmával kapcsolatos pénzügyi és tranzakciós jellegű feladatok elvégzése — kétféle megoldással, a kritikus megbízhatóság igénye miatt —, gyakorlatilag szinte 100 százalékos üzembiztonsággal.

- Nagykanizsai Kőolaj- és Földgáznyászati Vállalat (93-13040).

Fizikai és földrajzi értelemben ez az egyik legnagyobb online TRACCS-11-es rendszer. Üzemszerűen 1989. januárban kezdett működni, a vállalat anyag-, eszköz-, munkaruha- és egyéb raktári nyilvántartását végzi. Itt is kétféle megoldást alkalmaznak. Állandóan működő termináljai száma 30-35, de a rendszer kb. 80 terminálra van felkészülve. TPA-munkahelyek Halason, Gellénházán és Lovásziban is találhatóak.

- MSZMP KB (325-323).

Országos nyilvántartó TAF-hálózat, amelyben a megyei központokban működő számítógépek és a budapesti központ kétféle rendszerre vesznek részt.

- Bonyhádi Cipőgyár (74-51211).

Most készül a vállalati termelésirányítási rendszer, amelynek első lépéseként az anyag- és raktárnyilvántartás már üzemszerűen működik.

- Merkur Személygépkocsi Értékesítő Váll (402-141).

Az itt működő TRACCS-11 tartalmazza és kezeli a gépkocsi-megrendelők közel ötszázézeres nagyságú körének adatait. A Merkurnál készül a garanciális javítás nyilvántartásának milliós volumenű rendszere.

- Budapesti Vízművek Vállalat (403-518).

A rendszer feladata a budapesti vízmérőhálózat és a vízfogyasztás nyilvántartása.

- Technika Külkereskedelmi Váll (143-230/222 m.).

15-20 munkahelyes szerződés-nyilvántartó és termelésirányítási rendszert működtet az itt üzembiztosított TRACCS-11.

- DOMUS Áruház Budapest (341-101).

1989 június 1-én indult „élesben” az új áruházi rendszer, amely a régi R-10 számítógépre alapozott korszerűen megoldást cseréli fel modern tranzakciós rendszerre. A nagy megbízhatóságot adó kétféle (TPA-11/420) technikán nyugvó szoftver fejlesztését a KFKI a KERSZI-vel közösen végezte.

TPA és PC-k hálózata

A KFKI IBM PC típusú munkahelytel és TPA 11/500-as számítógéppel rendelkező felhasználóknak olyan szoftveres megoldást kínál, amelynek segítségével a gépek hierarchikus hálózatban működtethetők. A TPA közös adatbázis- és tranzakciókezelő funkciókat lát el a hálózatban, s a hozzá lokálisan vagy távolról csatlakozó PC XT/AT-ken a helyi feladatok ellátása történik, saját erőforrások igénybevételeivel. Eközben a PC-kről programozott módon lehet végrehajtani a központi adatbázist is érintő adatközléseket, tranzakciókat, lekérdezéseket.

A saját fejlesztésű TRACCS-11/PCnet nevű programcsomaggal osztott online tranzakció-feldolgozás valósítható meg TPA—PC környezetben oly módon, hogy a TPAnet által csatlakoztatott IBM PC-ken dBASE, illetve Foxbase, Pascal stb. alapú programok közvetlenül fordulhatnak tranzakciós igényeikkel a TRACCS-11-hez. Ezzel a megoldással a központi adatbázisban percre készen tárolhatók mindazon információk, amelyeket a különböző munkahelyekről a központi vezetés igényel.

Mit csinál a TRACCS-11/PCnet? A biztonságos online tranzakció-kezelés mellett garantálja, hogy a központi adatbázis magas fokon rendelkezésre álljon, megoldja a tranzakciók naplózását, ha kell a visszagöngyölést, az adatbázis dupla vezetését; ellátja a szolgáltató állomás funkcióit a LAN-ben, a PC-k programozott kéréseinek végrehajtásához.

Milyen előnyöket igényel a fejlesztők? Természetesen a hierarchikus géphálózat kiépítésének lehetőségét; elosztott adatbáziskezelést; a PC-k önálló munkamódként történő üzemeltetését, vonalszakadás vagy a központi kérése esetére is; dBASE, Foxbase, Pascal stb. eszközök közvetlen programkapcsolatát a TPA-n futó TRACCS-csal.

Mit kell (még) megvenni? A TPA oldalán előfeltétel: MOS-VP operációs rendszer, TRACCS-11/PCnet (1,55 millió forint), MOS-VP/NET (400 ezer forint) hálózatkezelő szoftver. A PC oldalán: MS-DOS, MS-DOS/net hálózatkezelő szoftver.

Főkönyv IBM minigépen

Alighogy észrevettük a BNV-n az első IBM AS/400 típusú számítógéprendszer — újabb kellemes meglepetésként — azt kellett megállapítanunk, hogy magyar főkönyvi könyvelési program fut rajta. Hogyan lehet ez? Nos, az IBM Kft. partnere, az Intersoft Szolgáltató Kiszolgáltató (1015 Bpest, Pusztaszeri út 7. Pf. 416.; 121-647) a „tettes”. Eckhardt Péter elnöktől megtudtuk, munkatársai Ausztriában, a badeni Software Pattner Ag. céggel közösen fejlesztettek szoftvert. Ennek eredménye az IBM System/36 és AS/400 minigépeken futó, a kereskedelem, a költségvetés és az ipar területén működő Főkönyvi Könyvelés nevű csomag. A számítógépes rendszer a rögzített adatoknál analitikus (bizonylati) nyilvántartást vezet, továbbá

az adatok felvitelével egyidejűleg főkönyvi (szintetikus) számlák vezetését is megoldja. Az analitika és szintetika közötti számszaki egyezőséget a programcsomag garantálja. Az említett adatkezelés mellett a következő információszolgáltatásra is lehetőség van: számlakivonat, analitikaértékelés, számlaforgalom-figyelés, mérleg-lekérdezés. Az Interisoft rendszerre nyilván tartja a negyedéves és éves zárás, illetve nyitási feladatokat. A fejlesztők ígérik: igény esetén megoldják a már üzemelő (anyag, bér stb.) rendszerek kapcsolódását a Főkönyvi Könyveléshez.

Igényekhez igazodva

Előző havi Választékváltás rovatunkban már szerepelt a MEDORG Rt. PERS-ON-LINE többmunkahelyes emberi erőforrás-gazdálkodási rendszere. A május közepén tartott szakmai nap ezen újdonságáról most kicsit részletesebben szólnok. A Novell hálózaton működő (operációs rendszer DOS 3.2, központi tárgy: 640 kb/át), három alrendszerből álló — Munkaugyi és Személyzeti, Bérügyviteli, Személyi Értékelési — rendszer egyik fő előnye a gyors adathozzáférés. Az adatbázist úgy alakították ki, hogy változtatása programmodosítást nem igényel. A Munkaugyi és Személyzeti Rendszerben minden adat karbantartása a keletkezési helyén történik. Az illetéktelen hozzáférést jelszóvédelem akadályozza. Biztosított a nyilvántartott dolgozók adatainak online válogatása és megjelenítése.

A Bérügyviteli Rendszer (a Dataplan Kisszövetkezet is forgalmazza) megoldja a fizikai, illetve a nem fizikai dolgozók rendszeres havi bérszámfejtését, a teljesítménybérés elszámolás kivételével. Amennyiben a felhasználónak saját bérszámfejtési programja van, úgy a MEDORG szakemberei vállalják annak illesztését — a Novell hálózaton keresztül — a rendszerhez. Ez esetben a költség — a 150-200 ezer Ft-tal szemben — kb. 100 ezer Ft.

A személyzeti-szakmai munkát támogató Személyi Értékelési Rendszer használatakor a személyiségjegyek mellett a munkaugyi és személyzeti nyilvántartásban tárolt adatok teljes köre is a felhasználó rendelkezésére áll.

A programcsomag részenként is megvehető, de minden esetben kötelező az egyhetes oktatáson való részvétel (az árban benne van). 1988-ban kb. 10 eladás történt, a program továbbfejlesztésén jelenleg is dolgoznak. (További információ: 403-192.)

Tű a szénakazalban

Minden számítógép-felhasználó találkozott már azzal a kellemetlen esettel, amikor hiába próbált megtalálni egy rejtélyes módon eltűnt adatállományt zsúfolt merevlemezén. Ezen a gondon segíthet az Ashton-Tate TurboSearch nevű programja.

A szoftver átvizsgálja a winchestert elkallódott szövegfeldolgozó-, adatbázis- vagy táblázatkezelő programok adatállományai után kutatva, legyenek

azok akár dBASE akár 1—2—3, Framework, WordPerfect vagy XyWrite III Plus alkalmazások. A TurboSearch mind a bináris, mind az ASCII formátumú adatállományokat képes olvasni.

A program leleltető a könyvtárakba rendezi az adatállományokat; egy-egy könyvtár 3072 fájlból, míg egy-egy aldirectory 500 könyvtárból állhat. Minden egyes adatállomány tartalmaz egy tárgymutató (index) raktározó, amelyet aztán felhasznál a keresés során. A TurboSearch megtalálja a keresett adatállományt egy név, egy adat vagy akár egy meghatározott számú karakterből álló sorozat (maximum 8 szó) alapján. Ezenkívül a program támogatja a Boole-féle logikai, illetve hasonlóságon alapuló („olyan, mint...”) kereséseket is. A megtalált adatállományba a felhasználó beleolvashat, kinyomtathatja vagy felhasználhatja őket az eredeti alkalmazási programokkal. Ha túlságosan sok adatállományt találunk, néhány billentyűvel segítségével finomíthatunk az ismertetőjeleken, s így egy következő keresést kezdhethetünk a találatok számának csökkentése érdekében. A TurboSearch a könyvtárak adatállományainak valamennyi szavát ábecérendbe szedi, s ezt a későbbiekben fel lehet használni ún. kulcsszóindex készítéséhez.

A szoftver működtetéséhez a DOS 2.1 vagy valamelyik későbbi változata szükséges, ezenkívül 512 kb/át tárkapacitás, esetleg egy merevlemez. A TurboSearch ára Amerikában 179 dollár.

Ezek nem ügyviteli programok!

Sokszor hiányoltuk már megfelelő CAD programok hazai fejlesztését. A BNV-n sem kényeztettek el bennünket e tekintetben. Ennek ellenére múlt havi Választékváltás c. rovatunkban bőséges termésként számoltunk be. A magyarázat egyszerű: az Út-, Vasútervező Vállalatnál (UVATERV) dolgoznak, de nem mutogatnak. Az elmúlt másfél évben több CAD programot is fejlesztettek MS-DOS operációs rendszer alá IBM XT/AT vagy velük kompatibilis számítógépre. Interaktív mérnökeodéziai programrendszerük, a MIGO PLUS feldolgozza a mérési adatokat, kiütési adatokat számít, digitális terepmodell készíti, numerikus területszámítást végez, lehetőséget nyújt az alappontsűrítésre. A TERA grafikus interaktív modellező programrendszer építései teriakalkitások két- és háromdimenziós megjelenítéséhez. A NETORG felépíti és ellenőrzi a hálózatot, kapacitásban és időben korlátozott erőforrások allokációját végzi. A MICHA PLUS olyan csatornahálózatok interaktív tervező programrendszere, melyek gravitációs elven működnek. A MIFRA siklible rúdszerkezeteket vizsgáló programrendszer grafikus előtétprogrammal. A MILI három modulból áll: kis és közepes helyiségek mesterséges megvilágítása, nagyméretű belső terek mesterséges megvilágítása folyamatos fénycsóssal, valamint adatbank-feltöltés. Tereprendező programrendszer a MILASCA, a LITMOR pedig egy létesítményorientált integrált terepmodellező és tervező programrendszer.

Váratlan fordulat

Júniusi számunkban két hírt is közöltünk a Borland és a Microsoft között dúló párvíadai legújabb fejleményeiről. Akkori értesüléseink szerint azt írtuk, hogy a Borland Turbo nyelvek fejlesztése rohamléptekkel folytatódik. Ezért most nem is olyan meglepetés az a hír, miszerint a Borland ideiglenesen felfüggeszti a Turbo Basic és a Turbo Prolog fejlesztését, hogy minden erejét a Pascalra, a C nyelvre és az Assembler/Debugger-re összpontosíthassa. A kaliforniai cég továbbra is gyártja és forgalmazza a legújabb változatokat (Basic 1.1, Prolog 2.0, Turbo Basic Toolboxok), de a közeljövőben nem kívánja továbbfejlesztetni sem a Basic, sem pedig a Prolog nyelvek turbo változatát. Korábbi elképzelések szerint már béta szintű tesztre lére szántak egy Turbo Basic verziót, de végül lemondtak erről a tervről is. (A Turbo Basic bemutatása 1987 áprilisában megtörtént, segédprogram-készletéé pedig 1988 nyarán. A Turbo Prolog 1986 márciusában került nyilvánosság elé, és utólagra 1987 áprilisában hajtottak végre rajta fejlesztést.) „A Microsoft elsőségéhez kétség sem férhet ezen a téren” — ismerte be a Borland egyik szóvivője, majd hozzátette: „még sok „nyelvcsatát” kell megvívunk egymással.” Hogy mi lesz a Borland vs. Microsoft csatározás legközelebbi fordulata, azt nem lehet megjósolni. Egy dolog biztos, az abszolút győztes a felhasználó lesz.

Szoftvereseink

A Szoftver Fórum június 27-én tartott ülésén részletesen foglalkozott a már az első összejövetelen felmerült problémával, azzal, hogy milyen feltételek, megszorítások, körülmények között dolgozhatnak a magyar programozók a két német nyelvű országban. Sikeresült olyan külföldi szakértőt találni, aki jártas ebben a témában. Johann Iczkovits, egy gazdasági konzultációs cég tulajdonosa, tartott a kérdésről beszámolót, ráadásul magyar nyelven. Meg kell jegyezni, hogy nagy része paragrafusok felolvasásából állt, amit igencsak nehéz volt követni, és mivel az írásos anyagot amúgy is megígérték a hallgatóságának, talán az előadás felesleges is volt. Megtudtuk, hogy az NSZK-ra vonatkozó államközi egyezményben biztosított 2500 fős kontingens lényegében betelt, és bár különböző kedvezmények vannak a múlthoz képest, azért még munkavállalási engedélyt be kell szerezni, amiből viszont tartózkodási engedélyre van szükség. Ausztriában pedig fordítva. Természetesen ezekhez vízum szükséges, Ausztriában is! Rendkívül bonyolult biztosítási és adózási rendszerek vannak, mely utóbbit a magyar adózás még bonyolultabbá teszi, bár lépéseket tettek a kettős adózás elkerülésére. Különböző tartományokban különböző engedélyek, vizsgálatok szükségesek. A bajoroknál például még AIDS-teszt is van, egyeseknek pedig egyházi adót is kell fizetniük. Tőkebefektetések, vállalatlapitások viszont, mint gyakorlatilag mindennütt a világon, kedvezményeket élveznek.

Fortranból ötös

A Microsoft Fortran most megjelent legújabb, 5.0-ás változata támogatja az IBM és DEC nagygépes bővítéseket, s olyan eszközkészlettel rendelkezik, amely lehetővé teszi bonyolult, (ún. multi-threaded) alkalmazási programok megírását. OS/2 1.1 verzióban. „Az új Fortran kapcsolatot teremt az IBM VS Fortran és a DEC VAX Fortran-kód, illetve a DOS és az OS/2 között, mivel támogatja az ANSI 77 szabványt” — nyilatkozta Kevin Scannell, az IBM Fortran termékigazgatója. Az 5.0-ás változatban programozók az OS/2 16 Mbajos RAM kapacitását teljes mértékben ki tudják használni, s élni tudnak a dinamikus összekapcsolt könyvtárak (DLL) adta lehetőségekkel is. OS/2 Presentation Manager alkalmazási programok szintén írhatók a Fortran 5.0 segítségével, bár a fejlesztők elmondták, termékként nem elsősorban Presentation Manager fejlesztői rendszernek szánják. Stew Chapin, a Microsoft programnyelv-fejlesztői csoportjának vezetője elmondta, hogy a rendszerbe a Codeview hibakereső legújabb változatát is beépítették, amely egy sor felhasználási lehetőséget nyújt. Az 5.0-ás változat PS/2-és PC-kompatibilis gépeken, DOS 3.0, a későbbiekben pedig OS/2 1.1 operációs rendszer alatt is futtatható, alkalmazható.

A Microsoft Fortran Optimizing Compiler 5.0-ás változatát Amerikában 450 dolláros áron forgalmazzák. A Fortran továbbfejlesztett verziói ingyen állnak azoknak a felhasználóknak a rendelkezésére, akik április 1-e után vásárolták meg a 4.1-es változatot, míg a többi 4.1 felhasználónak 100 dollárt kell fizetnie értük. A Fortran 4.0 korábbi vásárlói 150 dollárért, a még régebbi verziók felhasználói pedig 250 dollárért szerezhetik be a Fortran 5.0-át.

CASE, azaz ESETtanulmány

Az információs rendszerek világából régóta hiányzik egy a felhasználói programcsomagok fejlesztését támogató eszköz. Egy nemrég felbukkanó mérnöki megközelítés, a CASE (Computer Aided Software Engineering) a legjobb úton van afelé, hogy megoldja e problémát. De természetesen a CASE nem csodaszere, a gyenge irányítást, a hozzá nem értő személyzetet, az együttműködéstől való ódzkodást és a kliensek hitének hiányát nem tudja megváltoztatni (a cikket az amerikai hírhálózatból vettük, nyilvánvalóan nem a magyar helyzetet tükrözi — a szerk.). A sikeres társaságok nagy valószínűséggel további előlépésre számíthatnak a CASE használatával, míg a többieknek feltehetőleg csak felesleges pénzkidobás. A fejlesztést nagyon gondosan kell kezelni. Egy nagyobb társaság, több mint ötven céggel vette fel a kapcsolatot a CASE-ről várva véleményt, mielőtt végleges formába öntötte erre vonatkozó tervét. A fejlesztés és a személyzet betanítása a várakozással ellentétben meglepően kevés gépi kapacitást kíván, és így a költségek is

alacsonyabbak az előirányoztnál. A CASE eszközeinek alkalmazása azonban komoly erőfeszítéseket igényel a tanulási terén, a rengeteg új koncepció és technológia nyilvánvaló akadály a gyors sikernek. A CASE új eszkörendszer, és még fejlődőben van. Már most van belőle a piacon, és bizonyára még több lesz. Új eladók lépnek a színre. A felhasználónak nagyon gondosan kell kiválasztania, hogy kitől vásárol, mivel komoly befektetésről van szó szoftverbe és hardverbe, valamint hosszú időtartamról.

JOKER

A Prodinform matematikusai — Dobó Andor, Szajcz Sándor — húsz év munkájával fejlesztették ki azt a matematikai algoritmust, ami lehetővé tette az Infoker Kiszóvetkeztet programozóinak — Csirmaz Lászlóné, Erdős Iván —, hogy egy olyan általános célú összehasonlító rendszert hozzanak létre, amelyen a világon még nem volt (legalábbis a fejlesztők többségének érdeklődésének eredménye erre utal). Egyes speciális célokra kidolgozott összehasonlító programok léteznek, de a JOKER ipari termékek, gazdasági-társadalmi rendszerek vagy akár emberi testek összehasonlítására is képes, gyakorlatilag bármi, ami számadatokkal leírható, tesztelhető vele. Az összehasonlítás eredménye: a szakértői rendszer az adott objektumokból egy generalizált modell adatait számítja ki, és ehhez a modellhez hasonlítja a vizsgálat tárgyait (ha valami minden paraméterében a legjobb, akkor az lesz a generalizált). Rangsort készít, képes hiányzó adatok becsülésére, megadja, hogyan lehet a legkisebb befektetéssel a sor egy megcélzott helyére kerülni, minősít, osztályoz, és alkalmas egy idealizált objektum adatainak kiszámítására is. A program őseivel az Ipari Minisztérium számára készítették összehasonlító elemzést, az új változatot pedig kiskocsi tesztelésével próbálták ki — nyert a Fiat UNO. Több szocialista ország érdeklődik a termék iránt, használni és forgalmazni kívánja a Szovjetunió, Vietnam és Bulgária. A Prodinform ingyenes ismertetést és betanítást vállal vevőinek. A JOKER IBM XT/AT-n és kompatibilis gépen fut, 300 ezer Ft.

Képpel-hanggal

Van egy szoftverfejlesztő hazánkban, aki nem szeret nyilvánosság előtt szerepelni. Néhány hónapja sok keresés után feladatom a küzdelmet, de most a BNV-n a sors összehozott bennünket, és nem tudott elmenekülni. Több ismert szoftver atyja, így a MASTER-é, a FLEXINFO-é és a PC-TALKER-é. Az iránt érdeklődtem tőle, hogy milyen irányban fejlődtek tovább ezek a termékek. Elmondta, hogy új változatok készültek (MASTER 2.0 és FLEXINFO 2.0), sőt a beszédészintetizátor is rendelkezik új elemekkel, például lehetőség van a beszéd- illetve hang-digitalizálásra és visszajátzásra, akár az írt szöveg felolvasására beültetve is. A fejlesztés további lépcsőfokai: női hang is lesz, javítanak az intonáción és a hangminőségen, készül idegen nyelvű változat is (német, orosz), valamint kötött

szótárs beszédfelismerőt illesztenek a programba. A PC-TALKER ára hardverelemekkel együtt 39 ezer forint. Az új MASTER tanít, bemutat, vizsgáztat, interaktív videorendszert kezel, segítségével megtervezhetünk egy komplett oktatóprogram-rendszert. A FLEX-INFO bármilyen szempont szerint lekérdezhető, akár összetett feltételek szerint is. Lehetőség van videoképeknek az adatokhoz való hozzárendelésére, és az interaktív videorendszert beépítésére is. Mindkét program rendkívül felhasználóbarát, aki használja, olyasmivel, mint dBASE adatállomány, index, nem is találkozhat, a PC-TALKER használata pedig még bővíti a lehetőségeket. Bár a forgalmazók végleges szerződést még nem kötöttek minden termékre, részletesebb felvilágosítás kérhető az 5G-nél (295-899), a Technorekordnál (203-277) és az Intellrobtól (859-499).

Hirdetéstükör

Az április—június közötti időszakban, a szoftvertermékekről szóló hirdetésekben a következő jellegzetességeket lehetett felfedezni.

1. Megnövekedett a külföldi származású PC-s alkalmazási keretrendszer jellegű programcsomagok kínálata. Ez annak köszönhető, hogy több hazai cég (Softinvest, Novotrade, Számalk, Medorg stb.) forgalmazói szerződést kötött nemzetközileg vezető szoftverzállítókkal, pl. a Borlanddal, Ashton—Tate-tel, Autodesktel stb.

2. Emelkedik az import CAD/CAM rendszerek hirdetéseinak a száma, ugyanakkor növekszik a magyar termékek száma is (l. a Szoftver utóbbi két-három számának Választékváltás című rovatát). Feltehetően ez utóbbiak is hamarosan felbukkannak a hirdetések között.

3. Új hirdetőikkel is találkozhatunk a szoftver terén. Ilyen például a Hardex, a Novofer, a Technorekord, a MIKI Méréstechnikai Software Fejlesztő Leányvállalat.

Másolják a Caddy-t?

Testvérkiadványunk, a hetente megjelenő PC Worche közli: a Robotron Kombináttra a szerzői jog megsértése miatt „bíróági utójáték” vár. Az NSZK-beli Ziegler-Instruments GmbH, a Caddy PC-s tervezőprogram készítője a hannoveri CeBIT-kiállításon a Robotron standján szoftverjének elavult 3.04 változatát vélte felfedezni, „PCCAD” név alatt. Miután a Ziegler ügyvezetője ideiglenes intézkedéssel fenyegetett, a programcsomagot azonnal eltávolították a kiállításról. Mégis bírósági eljárás várható, mert a Ziegler-termékek kereskedői Magyarországon, Lengyelországban, Csehszlovákiában és a Szovjetunióban is érdekelték. Ezért a vállalat most fél, hogy a Caddy Robotron-féle változata is forgalomba kerül. Ha a Robotron nem ismeri be tételt, a Zieglernek nehézség lesz bizonyítékokat felhozni a másolásvédelem megsértéséről, vélekedik Dr. Horst Lederer, a Ziegler marketingigazgatója. Ebben az esetben az ügyben nemzetközi bíróságnak kell döntenie.

Turbo oktató Sopronban a Magic Számítás- és Elektrotechnikai Gazdasági Munkaközösség IBM XT/AT és a velük kompatibilis személyi számítógépekre, valamint helyi hálózatokra olyan programcsomagot fejlesztett ki, amely a Borland Turbo Pascal programnyelv 4.0/5.0 változatai grafikus lehetőségeinek teljes skáláját oktatja. Az utasítás-készleteket magyar nyelvű magyarázatokkal kísérő grafikai oktató-szoftver lehetővé teszi a Turbo Pascal grafikus képességeinek autodidakta módon való gyors megismerését. A fejlesztők szerint a program iskolai körülmények között is alkalmazható. (További információ: (99)-14209).

Mi van a boltban? A Videoton-Computer Kereskedelmi és Szolgáltató Leányvállalat Miskolci Területi Igazgatóságán fejlesztették ki az Üzletelszámolási rendszert. A program, mely Novell hálózaton is működik, a vállalati központ és az üzletei közötti forgalom nyilvántartásának pontos, naprakész tételének érdekében készült. Nyilvántartja az üzlethálózaton keresztül bonyolító tevékenységeket, elszámolja az üzletek forgalmi terheleit, jóváírásait. A rendszer havi és görgetett forgalmi adatokat kezel, és üzletenként kiszámítja a tevékenységekhez tartozó forgalmi adót. A boltok aktuális készlete és finansziális állapota tetszés szerint lekérhető. További információ: dr. Dósa Kálmán és Gibárszki Imre, telefon és fax: (46)-52-551.

SQL Az amerikai Ashton-Tate/Microsoft kettős, SQL Server nevű, PC-s helyi hálózatokban a relációs adatbázis-kezelést kiszolgáló programjának végfelhasználói változata június második felétől kapható az NSZK-ban.

Szaktekret a titkárságon Az ÉGSZI Hardszoft Kft. vezetői titkárságok részére kifejlesztett egy komplex szövegszerkesztő, iktató és nyilvántartó rendszert, mely a WordStar ékezetes magyar karakterekkel kiegészített változatára épül. A program nyilvántartja a szabadságokat, a szerződéseket, a partnereket és az egyszerűbb munkügyi tételeket, határidőnaplót vezet és házi telefonkönyvvél rendelkezik. IBM XT/AT vagy velük kompatibilis gép szükséges hozzá, nyomtatón kívül Robotron írógép is csatlakoztatható.

Szoftverüzlet Emelkedő tendenciát figyelhető meg a nemzetközi szoftverpiacon: 1988-ban a világ 15 legnagyobb forgalmazó cége, eladásából átlagosan 40 százalékos növekedést ért el.

Nyugaton is PRIMA Többek között a Tungram, az Ikarus és a MÁV Kórház használja az SZKI Matematikai Laboratóriumának képfeldolgozó programrendszerét, a PRIMA-1 (Proper Image Analysis). A Szovjetunióban is löbbs helyen üzembe helyezték, most pedig a svájci Leutron AG szerezte meg a szoftver forgalmazási jogát Nyugat-Európában. Egyidejűleg a magyar fél megkezdte a Leutron IBM PC XT/AT-hez illeszthető korszerű képfeldolgozó eszközeinek magyarországi forgalmazását.

Kutatók hálózata Az információs Infrastruktúra Fejlesztési Program (IIF) keretében már nagytávolságú hálózatba kötött keretrendszer továbbfejlesztésén dolgoznak az MTA-SZTAKI szakemberei. Hírek szerint ennek gyakorlati alkalmazása ősze várható.

Ablaktisztítás Mind éke ideig nemet mondtak a legnagyobb PC-s szoftvereladók a Microsoft Windowsra. A Lotus, az Ashton-Tate, a Borland és a WordPerfect is szívesebben választotta az OS/2 Presentation Managert. Úgy látszik, hogy ezek a cégek is újraértékelik álláspontjukat a Windows-zal kapcsolatban, amelyet most alakítanak újja oly módon, hogy támogassa az ún. védett üzemmódot (protected mode). Az Ashton-Tate most már hajlik arra a döntésre, hogy újraindítja Windows-hoz szánt dBASE-ét, és — a céghez közel álló források szerint —, a WordPerfect is hasonló fejlesztéseket fontolgat.

SZOFTVER

A COMPUTERWORLD INFORMATIKA KFT. TÁJÉKOZTATÓJA

Kiadja

a Computerworld Informatika Kft.

1072 Budapest, Rákóczi út 16.

Levelezési: 1536 Budapest, Pf.: 385.

Telefon: 117-917

Feladó kiadó: Futás Dezső

Feladó szerkesztő: Kovács Attila

Szerkesztők: Bajzsné Mallassz Judit
Bólyai István

Fordító: Ódor Gabriella

Olvasószervező: Budai Tamás

Tervezőszerkesztő: Saánsné Szukcs Judit

Szerkesztőségi titkár: Mártek Istvánné

© 1989. Computerworld Informatika Kft.

Nyomás: Révai Szolgáltató, Budapest

Megjelenik évente tizenkét-szer,
csak előfizetőknek.

Híreinket a legmegbízhatóbb
forrásokból merítjük és ellenőrizzük,
a köteles gondosságunk ellenére
átvett téves értesülésekké
felelősséget nem vállalunk.

A Computerworld Informatika Kft.
lapjaival — a Computerworld-Számítás-
technikával és

a Mikrovilággal —, valamint tájékoztatóival

— a Quick-vel, a CompuTREND-del,

a SZOFTVER-rel, az Editop-pal és

a Joint Venture-rel a világ legnagyobb

számítástechnikai kiadójához,

az IDG Communications céghez

kapcsolódik, amely

harmincnél több országban

közel száz folyóiratot jelent meg.

Legfontosabb kiadványai:

Egyesült Államok — Computerworld,

InfoWorld, PC World, MacWorld, Run;

Franciaország — Le Monde Informatique;

Japán — Computerworld Japan;

Kínai Népköztársaság — China

Computerworld;

Nagy-Britannia — PC Business World;

Német Szövetségi Köztársaság — Run,

Computerwoche, PC Woche, PC Welt,

Olaszország — Computerworld Italia.

IDG
COMMUNICATIONS

HU ISSN 0238-0439